

Правове регулювання трудових відносин у бізнесі

Вибірковий блок обумовлений реакцією наукових процесів на сучасне реформування трудового законодавства України, в тому числі й на прийняття нового Трудового кодексу, провідною метою якого є збереження розумного балансу між інтересами роботодавців та правами працівників. Підвищення прибутковості бізнесу і підприємницької діяльності в Україні жодним чином не має відбуватись за рахунок зняття соціальних зобов'язань роботодавців перед працівниками. Досягнення розумного балансу повинно забезпечуватись заохоченням інвестицій, запровадженням особливих умов регулювання праці на малих підприємствах та зниження тінізації у сфері зайнятості. З огляду на нерегульованість процесів праці у господарській, підприємницькій та комерційній діяльності у перехідний період, необхідність формування якісно нових підходів вдосконалення підготовки юристів, які б одночасно захищали соціальні права працівника як найбільш незахищеного учасника трудових відносин і сприяли розвитку підприємницької діяльності, всіх видів бізнесової діяльності та господарювання в країні, стає надзвичайно актуальною. Формування обсягу спеціальних знань, відповідних умінь і навичок стане особливо корисним для тих юристів, які мають намір в майбутньому поєднати в одній особі керівника підприємства і грамотного кадрового управлінця.

Як свідчить практика, в Україні контроль за трудовим законодавством на малих і середніх підприємствах відсутній взагалі. Недостатня увага приділялась соціальному захисту працівників у бізнесі, адаптації трудо-правових процесів до вимог ведення сучасної підприємницької діяльності, кадрового управління товариств, захисту трудових прав працівників у бізнесі. Такий захист має досягатись за рахунок розширення доступу до фінансових ресурсів, запуску інфраструктурних проектів державою і спрощення нормативної бази. Доповідь на Міжнародній конференції праці «Перехід від неформальної до формальної економіки» містить рекомендацію «розширити сферу» охоплення інспекцією праці. У підготовленому Національним інститутом стратегічних досліджень України висновку «Ризики поширення та шляхи мінімізації тіньової зайнятості в Україні» у 2015 році даються також рекомендації спрямувати програми

створення робочих місць на розвиток малого підприємництва. Практична відсутність протидії цим негативним явищам протягом попередніх років, призвела до суттєвого відставання фахівців правничої сфери України в конкурентоздатності на вітчизняному та міжнародному ринках праці у питаннях правової організації праці та захисту трудових прав та гарантій у сферах бізнесової діяльності; високоякісного кадрового менеджменту на підприємствах; новації трудового договору, розвитку форм нетипової зайнятості, до яких відносяться віддалена, мобільна, часткова та «запозичена» зайнятість; гнучкості трудо-правових процесів як обов'язкової умови ведення бізнесу в цілому. Сучасна державна політика України з приведення трудового законодавства до вимог економічних сподівань спонукає до вдосконалення підготовки кваліфікованих юристів з метою практичного забезпечення належних умов для реалізації високопрофесійного нормотворчого процесу адаптації законодавства України до вимог дійсності, та, як наслідок, подолання нелегальної зайнятості, дефіциту «гідної праці» на малих та середніх підприємствах, соціального захисту працівників, задіяних у розвитку бізнесу, спрощення нормативно-правової бази і досягнення економічної стабільності країни в цілому. Вказаною метою охоплюється і запровадження спеціалізації «Правове регулювання трудових відносин у бізнесі».

Вибірковий блок, ґрунтується на теоретично-практичному аналізі правового регулювання праці при плануванні, створенні, організації та веденні бізнесу та підприємницької діяльності в Україні, що узгоджується з напрямками наукових досліджень за спеціальністю 12.00.05 – трудове право та право соціального забезпечення.

Вибірковий блок цілком корелюється з основними напрямками професійної діяльності юриста в сучасних умовах:

1. Трудо-правові питання управління в господарських товариствах

Дисципліна викладається 4 курсі денної та заочної форми навчання. Форма підсумкового контролю - залік.

У курсі передбачено два змістових модулі. Змістовий модуль 1: Правовий статус суб'єктів управління господарським товариством як учасника трудових

правовідносин. Правове регулювання трудових правовідносин із керівними працівниками господарських товариств. Змістовий модуль 2: Управління господарськими товариствами на соціально-партнерському рівні. Зарубіжний досвід правового регулювання праці суб'єктів управління товариствами.

2. Трансформація правового регулювання праці в умовах цифровізації

В умовах цифровізації економіки (введення Індустрії 4.0) змінюються і характер трудових правовідносин. В сучасних умовах праці потребується гнучкі працівники та з'являються нові форми зайнятості (дистанційна, робота на цифрових платформах, краудворкінг та ін.), що потребує регулювання діяльності працівників за такими формами зайнятості. В умовах роботи в мережі Інтернет є додаткова потреба у захисті персональних даних працівників. Студенти повинні орієнтуватись також у викликах щодо соціально-правового захисту та нових ризиках для здоров'я в цифровому просторі.

Спецкурс «Трансформація правового регулювання праці в умовах цифровізації» розкриває тенденції правового регулювання трудових відносин в умовах цифрової роботи на рівні міжнародних стандартів, в Україні та світі.

3. Захист трудових прав у бізнесі

Навчальна дисципліна спрямована на можливість пізнання основних принципів і положень застосування трудо-правових норм у сфері захисту трудових прав у бізнесі та здійснення дослідження конструктивних особливостей механізму охорони трудових прав, що використовуються в практичній діяльності.

4. Праця і бізнес: трудо-правова ефективність підприємницької діяльності.

Дисципліна викладається на 4 курсі денної та заочної форми навчання. Форма підсумкового контролю - залік.

У курсі передбачено два змістових модулі. Змістовий модуль 1: Гнучкість сучасного правового регулювання праці. Сучасні способи управління процесами в підприємницькій діяльності (угоди про неконкуренцію, угоди про нерозголошення конфіденційної інформації) Змістовий модуль 2: Легалізація та правове регулювання нестандартних форм зайнятості. Строкові трудові договори. Договори про роботу на неповний робочий день (часткова зайнятість).

Завдання, які вирішує запропонований блок:

- поглиблення знань основних категорій національного та міжнародного права, вироблення навичок вірного і чіткого дотримання вимог трудового законодавства при створенні, організації та веденні бізнесу;
- визначення на основі отриманих знань максимально збалансованого напряму реформування трудового законодавства, який би не зменшував обсяги

прав та гарантій працівників як найбільш незахищених учасників трудових відносин;

- формування знань студентів щодо основних практичних проблем правового регулювання трудових правовідносин при плануванні, створенні, організації та веденні бізнесу та підприємницької діяльності в Україні;
- вироблення у студентів умінь працювати з першоджерелами, спеціальною юридичною літературою з трудового права, міжнародно-правовими актами;
- розширення правового світогляду студентів при застосуванні актів національного трудового законодавства;
- отримання навичок застосування норм міжнародно-правових актів для вирішення практичних проблем правового регулювання трудових відносин у господарюванні, плануванні, створенні, організації та веденні бізнесу в Україні;
- набуття практичних вмінь з основ нормотворчої роботи у сфері трудо-комерційних відносин;
- продукування на основі вивчення зарубіжного досвіду науково обґрунтованих пропозицій з вдосконалення правового регулювання трудових відносин у плануванні, створенні, організації та веденні бізнесу та підприємницької діяльності в Україні;
- підвищення рівня правосвідомості та правової культури студентів, що беруть участь у навчальних наукових програмах за кордоном;
- виховання у студентів шанобливого ставлення до прав і свобод працівників і роботодавців, вміння їх захищати на основі національного трудового законодавства і міжнародно-правових актів.

Очікувані результати. Вивчення спецкурсів за спеціалізацією дозволить студентам пізнати і зрозуміти основні теоретичні та практичні проблеми правового регулювання трудових відносин в умовах планування, створення, організації та ведення бізнесу та підприємницької діяльності в Україні.

В результаті вивчення зазначеного блоку студенти будуть:

Знати:

- доктринальні положення трудового права, як першоджерело чіткого розуміння правової організації праці при плануванні, створенні, організації та веденні бізнесу та підприємницької діяльності в Україні;

- практику застосування норм національного законодавства та міжнародного права щодо здійснення судочинства по трудових спорам;

- прикладні основи нормотворчо-експертної діяльності в трудо-правовій сфері;

- механізми практичної реалізації концепції «гідної праці» в умовах прогресуючого розвитку економічних відносин;

- особливості правового регулювання форм віддаленої, мобільної, часткової та «запозиченої» зайнятості при плануванні,

створенні, організації та веденні бізнесу та підприємницької діяльності;

-правові основи механізму захисту трудових прав; сучасні форми матеріального і нематеріального стимулювання працівників; засади соціального партнерства та соціального діалогу в сфері праці;

-сучасні підходи до мотивації інтелектуальної активності працівників, управління охороною праці, оцінки трудового потенціалу працівників.

Вміти:

- виявляти правові проблеми практичної реалізації трудових прав та гарантій працівників при плануванні, створенні, організації та веденні бізнесу та підприємницької діяльності, знаходити шляхи їх вирішення;

- надавати фахові юридичні консультації, висновки тощо з конкретних справ щодо вирішення трудових спорів із урахуванням вимог міжнародно-правових актів;

- захищати трудові права громадян України, у тому числі, й в міжнародних судових інстанціях;

- використовувати міжнародний досвід в правовій організації праці при плануванні, створенні, організації та веденні бізнесу та підприємницької діяльності;

- популяризувати серед населення соціальні стандарти трудового законодавства України.